

ser for eller grovere findeling af jordbrugskalk til-lades ikke.

Det vil formentlig ikke være rigtigt i selve loven at indføje detaljerede bestemmelser om findeling. Kravene hertil kan, som erfaringen viser, ændres med tiden. Fremkomsten af nye spredningsmaskiner eller resultaterne fra nye kalkforsøg kan således gøre dette påkrævet, og § 19, stk. 3, er derfor foreslået affattet således, at landbrugsministeren ved bekendtgørelse kan fastsætte de detaljerede regler for benævnelse og findeling.

Bag formuleringen af stk. 3 ligger imidlertid andet end alene hensynet til, at jordbrugskalk ikke må sælges for grovt findelt.

Kalk forekommer her i landet i forskellige former, af hvilke nogle betegnes hårde (f. eks. koralkalk), andre bløde (f. eks. skrivekridt). Disse benævnelser refererer sig i første række til den lethed, hvorved de forskellige kalkformer rent mekanisk sønderdeles. Men erfaringen viser, at den hastighed, hvorved kalken omsætter sig med jordens sure bestanddele, altså kalkvirkningens hurtighed, hænger ret nøje sammen med kalksortens hårdhed. Ved samme kornstørrelse reagerer (opløses) de bløde kalkformer hurtigere end de hårde.

Foruden hårdheden er kornstørrelsen bestem-mende for en kalks opløsningshastighed i jorden. En stærkt findelt hård kalk virker lige så hurtigt som en grovere findelt blød kalk.

Ikke mindst i betragtning af, at nutidens kalkning fortrinsvis sker som den ovenfor nævnte vedlige-holdelseskalkning, hvor der tilføres jorden 3 000-4 000 kg kalk pr. ha f. eks. hvert 8. år, er land-mændene interesserede i en kalk, der ikke virker for langsomt.

Det ville derfor være ønskeligt, om en landmand når man køber jordbrugskalk, var sikret i al fald en vis opløsningshastighed for den valgte kalksort. Der har ikke hidtil foreligget metoder, ved hvilke man kunne bestemme en kalksorts opløsnings-hastighed på samme måde, som man kan bestemme dens indhold af kulsur kalk. Imidlertid er der på Statens planteavlslaboratorium arbejdet med at bestemme en kalksorts opløsningshastighed og det synes, at det kan lade sig gøre. Det vil derefter være muligt at stille det krav til en kalksort, at den skal have en vis opløsningshastighed, hvilket vil bevirke, at hårde kalkformer må findeles stærkere end bløde kalkformer for at opnå den krævede op-løsningshastighed.

Af hensyn til den ensartede spredning på marken vil man dog ikke kunne affinde sig med, at de bløde kalkformer sælges uden en vis findeling. Formålet er, at jordbrugskalk skal have en vis minimal

opløsningshastighed og en vis maksimal kornstør-relse. Hvis man kræver, at alt, hvad der benævnes jordbrugskalk, mindst skal have samme opløsnings-hastighed som det grovest tilladte skrivekridt, vil man formentlig tilgodese berettigede krav fra jord-brugets side.

Bestemmelsen i § 19, stk. 3, sammenholdt med bestemmelsen i § 7, stk. 3, må give tilstrækkelig hjemmel til, at landbrugsministeren, hvis det skøn-nes ønskeligt, ved en bekendtgørelse kan påbyde, at en jordbrugskalks indhold af hurtigt opløseligt kulsur kalk skal opgives køberen.

ad stk. 4. En tilsvarende bestemmelse indeholdes i den nugældende lovs § 11, stk. 3.

Til § 20.

ad stk. 1. Bestemmelsen afviger fra § 13, stk. 1, i den nugældende lov ved, at denne sidstnævnte tillader salg af grundforbedringsmidler efter rum-fang og angivelse af indholdet af virksomt stof i kg pr. rumfangsenhed.

Det kan i visse tilfælde være hensigtsmæssigt, at et grundforbedringsmiddel ikke sælges efter vægt, men efter rumfang. Dette gælder f. eks. tørve-strøelse, der sælges i „baller“, hvis vægt kan variere stærkt efter vandindhold. Men landbrugsministeren vil i medfør af § 7, stk. 3, kunne tillade, at et solgt kvantum angives på anden måde end gennem dets vægt.

Når det foreslås, at landbrugsministeren kan til-lade, at et grundforbedringsmiddel udbydes uden angivelse af indhold af virksomt stof, skyldes det, at det ikke er muligt altid at angive et sådant. Det vil f. eks. være vanskeligt at angive et indhold af virksomt stof i tørvestrøelse eller i formalet dag-renovation. Det samme vil gælde det syntetiske grundforbedringsmiddel krilium.

ad stk. 2. Visse grundforbedringsmidler, f. eks. affaldskalk fra sukkerfabrikker og garverier, indeholder mindre mængder planteneringsstof. Enkelte mergelformer indeholder kobber og mangan i mængder, der kan have betydning. Det vil være rimeligt, såfremt der ved salg henvises til et sådant indhold, at dette da angives efter samme regler, som gælder for angivelse af indhold i gødnings-stoffer.

Til § 21.

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen vedrørende gødninger i lovforslagets § 17.

Til § 22.

Ifølge den nugældende lovs § 11, stk. 4, kom-mer de i § 11 indeholdte bestemmelser ikke til anvendelse i de tilfælde, hvor landmænd i fælles-